

МОНИТОРИНГ НА ДЕМОКРАТИЈАТА ВО МАКЕДОНИЈА

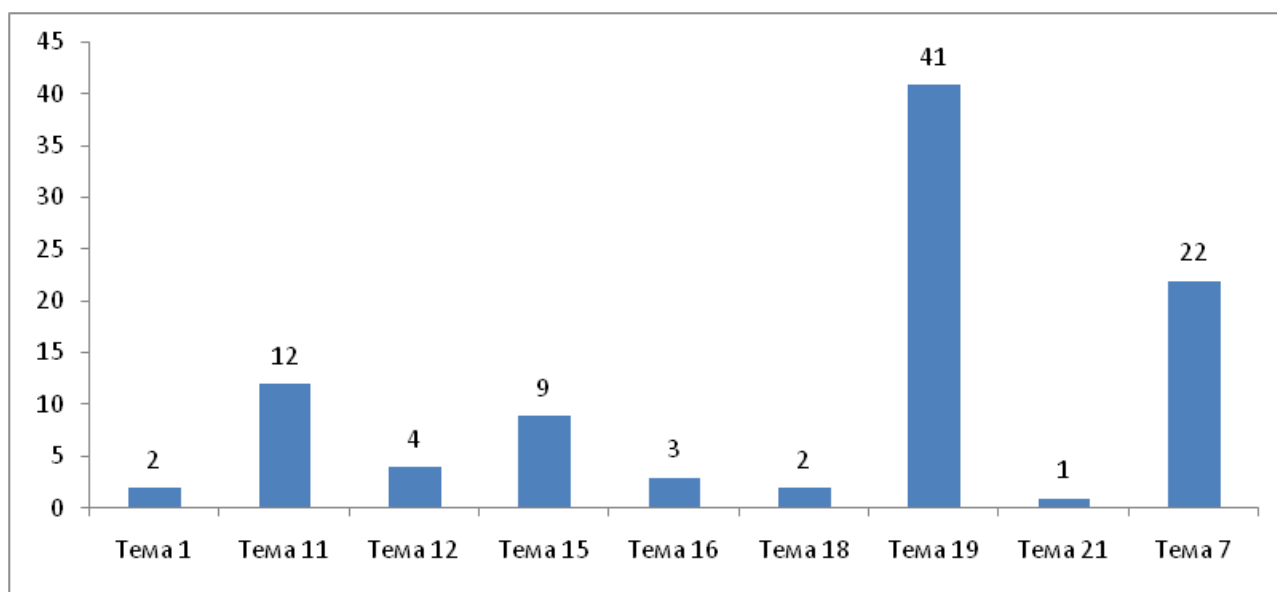

АЛСАТ М АЛБАНСКИ ЈАЗИК

1. ТЕМИ ЗА КОИ ИЗВЕСТУВАШЕ

Во известувачкиот период во вестите на албански јазик телевизијата објави вкупно 96 прилози што се однесуваат на политичкиот живот и на демократските реформи во земјата. Убедливо доминираше темата за преговорите за составување нова влада (41 прилог), за работата на СЈО (22 прилози),

за двојазичноста што произлезе од преговорите (12 прилози), за работата на јавните институции (9 прилози), за состојбата во економијата (4 прилози), по 2 информации за организацијата на изборите (истрага за финансирање на изборната кампања) и за образованието и др.

Број на прилози според теми на Алсат М весте на албански јазик (13-17 и 20-24 февруари)

Тема 1	Организација на изборите (истраги во врска со финансиските извештаи за изборните активности на одредени партии)
Тема 3	Проекти и мерки на Владата и на другите институции
Тема 4	Промоција на проекти и мерки на Владата во кои се вклучени политичките партии преку нивните лидери или претставници (пред се Никола Груевски)
Тема 6	Редовни активности на претставници на Владата и на институциите (решавање тековни прашања, протоколарни активности итн.)
Тема 7	Работа на Специјалното јавно обвинителство (и други теми поврзани со СЈО)
Тема 11	Предлог за поширока употреба на албанскиот јазик (прилози што подетално го обработуваат предлогот за користењето на јазиците и во кои контекстот на преговорите за формирање влада е спореден)
Тема 12	Економија и инвестиции (странски инвестиции, буџетски вложувања, вработеност)
Тема 13	Задолжувања и состојба со јавниот долг
Тема 14	Медиуми
Тема 15	Редовна работа на јавните институции, исполнување или неисполнување на нивните обврски
Тема 16	Разно
Тема 18	Образование
Тема 19	Преговори за формирање влада
Тема 20	Десоросоизација
Тема 21	Активности на политичките партии поврзани со тековни случувања (судство, здравство итн)

Вестите на телевизијата Алсат М на албански јазик се речиси идентични со оние на македонски јазик, со извесни промени поради терминот на емитување (македонското издание е три часа подоцна). Така, во однос на најзастапената тема – преговори за влада, фокусот на известување и во изданието на албански јазик е на меѓупартиските средби, главно меѓу СДСМ и ДУИ, но и со другите партии (13 февруари „Материјалите од СДСМ, ДУИ ги разгледува со Алијансата“), на пораките од меѓународната заедница, на дуелот ДУИ- ВМРО ДПМНЕ околу двојазичноста (13 февруари „ВМРО и ДУИ уште расправаат за неуспехот за формирање Влада“), за инспекциските контроли во општините раководени од градоначалници од ДУИ што се изјасниле против коалиција со ВМРО-ДПМНЕ.

Од работата на институциите најчесто се известуваше за проблемите во судските органи (16 февруари „Повеќе од два месеци без претседатели, со извршители на задача“, 21 февруари „Деградирани се судии кои постапувале по барањата на СЈО“) и за загадувањето (14 февруари „Гардијан: Тетово најзагадено во Европа“).

Работата на СЈО исто така беше една од најзастапените теми, и се известуваше за истрагата во РЕК Битола, за образложението на Јанева пред Советот на обвинители за повлекување на „Пуч“, како и за казнувањето на двете обвинителки од СЈО на рочиштето за насилствата во Центар.

Во 12 прилози телевизијата известува за двојазичноста, тема која произлезе од преговорите за составување влада. Во еден од прилозите открива детали од предлог законот за кој се преговара, како „службен, како говорен, така и пишан“ (16 февруари) и повикувајќи се на свои извори објавува дека законот на СДСМ, е за „албанскиот јазик на сите нивоа, и општините каде што нема Албанци ќе морат да им одговорат на нивниот јазик“ (16 февруари). Во тој контекст, се анализира и прашањето за меѓуетничките релации (македонско-албански), за што Телевизијата го објавува ставот на поранешниот политичар Хисни Шаќири според кого „вртењето на албанските гласачи кон СДСМ е израз на незадоволство од албанските политичари кои го користеле националното прашање повеќе од две децении, само за да се збогатат“ (14 февруари).

2. ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТИ

Најзастапен субјект во 80 прилози е СДСМ, потоа следува ДУИ во 67, ВМРО ДПМНЕ во 39, Коалицијата Алијанса за Албанците во 33, Беса во 22, и функционери на ДУИ во 9, односно на ВМРО ДПМНЕ во 3 прилози. Од другите субјекти, СЈО доминира до 47 прилози, по што следуваат јавните институции (42), претседателот на државата (18), Јавното обвинителство во 9 прилози. Во најголем дел од прилозите во вестите на албански јазик Алсат М само пренесува информации од изворот.

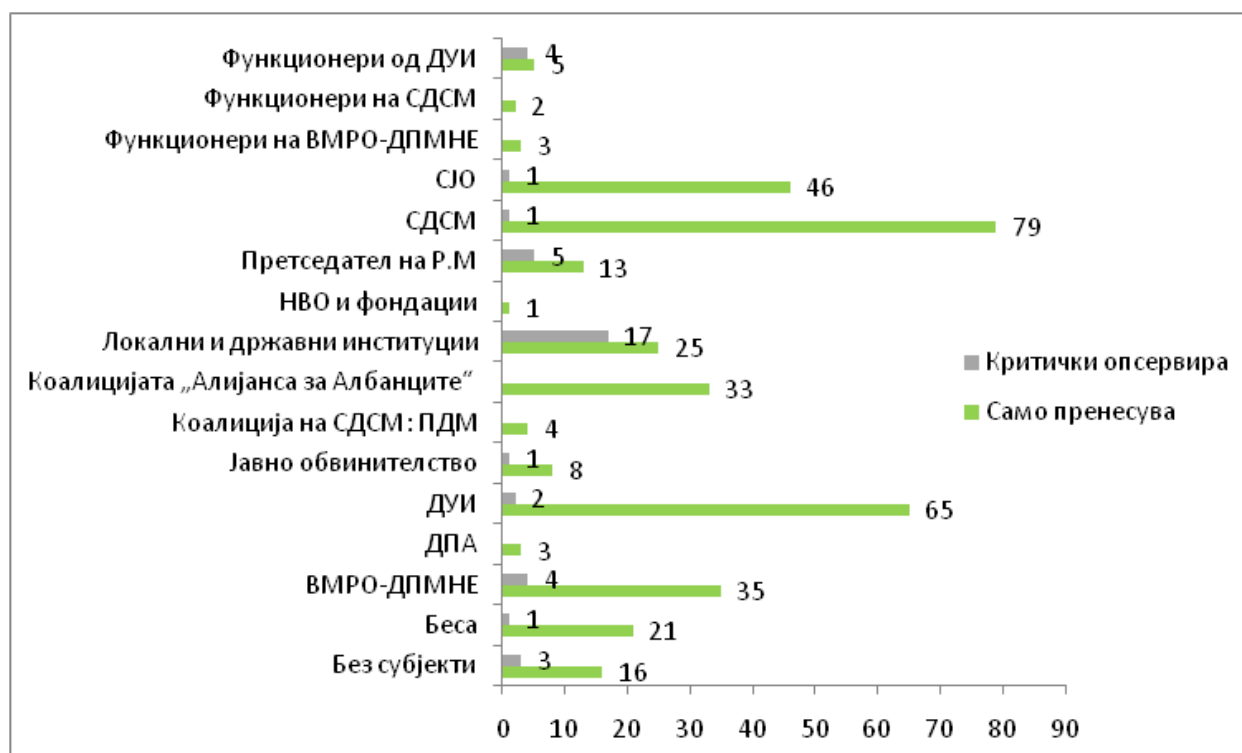
Во најголем број прилози нема изразен новинарски, ниту уреднички став. Во мал број прилози (39), се изразува критички однос кон некој проблем во насока на заштита на граѓанскиот интерес.

Најмногу на критичка опсервација е изложена работата на јавните институции (20 февруари „Процесот веќе 7 години се одложува иако е докажана невиноста во Сопот“), функционерите на ДУИ (20 февруари „Работите за УМТ, МОН се правда со кризата. МОН за градење на УМТ се правда со криза, а УМТ се формира во криза“) и на ВМРО ДПМНЕ (и во по еден случај и СЈО (20 февруари

„Процесот веќе 7 години се одложува иако е докажана невиноста во Сопот“) и СДСМ.

Улогата на претседателот на државата преку неговата надлежност за доделување на мандатот за составување на влада, е исто така предмет на анализа и критичко известување. На претседателот новинарски „му се забележува“ дека е марионета на ВМРО ДПМНЕ (13 февруари „Иванов во служба на Груевски и ВМРО“), при што критички се опсервираат неговите ставови како пречка за евентуална коалиција СДСМ – ДУИ (17 февруари „Реализирањето на платформата на ДУИ, може да ја гледа како опасност“, 17 февруари „Претседателот може да кочи, но не може да не го потпише“).

Прилозите за партијата ВМРО ДПМНЕ најчесто се пренесување на ставови (соопшенија или изјави), но за некои потези, особено ставовите на партијата по неуспешните преговори со ДУИ за формирање влада се известува критички, најчесто тоа е лидерот на партијата Никола Груевски поради неговите радикални ставови во однос на законот за јазици (14 февруари „Но и Груевски меша по-

Приод во известувањето кон политичките субјекти на Алсат М, вести на албански јазик (13-17 и 20-24 јануари)

литика со религија и ги обвини оците за кампања против него“, 14 феврури „По Груевски и Агатангел против албанскиот јазик“). Оваа партија исто така телевизијата ја поврзува со

протестите на граѓанското здружение „За заедничка Македонија“ (24 февруари „Иако ВМРО демантира, Алсат дознава дека ВМРО стои зад овие протести“).